

מדור הבקר לבשר

מוגש ע"י א. מ. ב. ל.

גידול עגלים לבשר בהולנד

הזנה אחידה — בהאבסה וברעיה. מזונותיהם של העגלים בגיל רך היו חלב ומזון מרוכז ומאמצע יוני עד ל־22 לנובמבר רעו במרעה וקיבלו תוספת של מזון אחר. לאחר עונת המרעה הועברו שתי הקבוצות לרפת ונהנו מהזנה ותנאים שווים. המזון שניתן במשך שנת גידולו היה:

525 ליטר חלב מלא ו־650 ליטר חלב רזה;
600 ק"ג מזון מרוכז; מרעה; מספוא גס אחר (סלקים, קודקודים עם עלים מסלקים, תפוחי־אד־מה) ושחת שהוכנה משטחי המרעה.

בתקופת הרעיה שנסתיימה בתחילת דצמבר, התפתחו העגלים בצורה המניחה את הדעת.

באביב 1955 נערך ניסוי לגדל עגלים לבשר עד גיל של שנה בתחנת הנסיונות אלמלו שבהולנד. הניסוי נערך בעזרת התאחדות מגדלי הבקר ומומחים במקצוע הזה. המטרה היתה כפולה: א. לבדוק את ההבדלים בהתפתחות הגופנית של עגלים מפרים שונים (מטיפוס כבד וקל) מה־גזע האדום־לבן; ב. לבדוק את הכדאיות של הענף. לעריכת הניסוי השתמשו בעגלים שנולדו משני פרים טיפוסיים וסידרו אותם בשתי קבוצות לפי הפרים, שישה בכל קבוצה. העגלים נולדו בין ה־2 ל־10 בחודש מאי 1955. מה־14 במאי ועד גיל של שנה (סוף תקופת הניסוי) קיבלו העגלים

טבלה 1. משקל גופם של העגלים בתקופות השונות של הניסוי (בק"ג)

תאריכי השקילה	מספרי העגלים מהפר הכבד						מספרי העגלים מהפר הקל					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13 למאי	45	46.5	40	49	41.5	44.5	35	37.5	42	42.5	42	39
8 לדצמבר	234	227	216	256	227	224	208	240	258	228.5	198	233
22 למאי	453	417	410	482	440	432	401	413	466	432	372	422

בממוצע ב־21 ק"ג פחות מאלה של הפר הכבד. טיבו של הבשר משתי הקבוצות היה משביע רצון וצבעו היה יפה. באחדים מהם לא היה מושלם הכיסוי של שומן העור (כיסוי של שומן עור בכמות רצויה מוסיף טעם טוב לבשר).

בסוף תקופת הניסוי נתגלו הבדלים במשקל גופם של העגלים. ההבדל בין הקל ביותר מקבוצה אחת (מס' 11) והכבד ביותר מהקבוצה השניה (מס' 4) היה 110 ק"ג; משקלם הממוצע היה 428 ק"ג. ההבדלים במשקל הגוף הממוצע בין שתי הקבוצות היו קטנים; העגלים מהפר הקל שקלו

טבלה 2. התפוקה לאחר השחיטה

	העגלים מהפר הכבד						העגלים מהפר הקל					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
משקל הבשר (חס) ק"ג	255	261	246	276	239	263	230	238	266	254	214	247
% ממשקל החי	56.3	62.6	60.0	57.3	54.3	60.0	57.4	57.6	57.1	58.8	57.5	58.5
משקל השומן הפנימי, ק"ג	12.8	9.8	6.0	11.8	10.4	11.5	11.8	13.0	13.3	14.6	7.8	11.2
% בשר משובח	46.8	48.8	47.0	46.8	48.6	46.0	47.3	47.9	47.1	47.0	48.5	47.0
כיסוי שומן העור	מדי מאד	פחות מדי	פחות טוב	מספיק מאד	מספיק טוב	טוב	מספיק מאד	טוב מאד	מספיק מאד	מספיק דק	כיסוי מספיק	מספיק

במחיר של — 875 פלורין במוצע. מזה צריך היה לנכות דמי תיווך וביטוח של בשר שחיטה שהסתכמו ב— 57 פלורין. ההכנסה של — 818 פלורין שימשה לכיסוי הוצאות האספקה ונותרו עוד למעלה מ-200 פלורין לזכות העבודה.

הסיכום

א. גידול עגלים לבשר עד גיל שנה המוכנים לשוק בחודשים אפריל, מאי (בחודשים אלה יש עליה במחיר הבשר) נראה כרנטבילי. בשנים הקודמות היתה מגיעה ההכנסה מעגל רק כדי — 125 פלורין לכיסוי העבודה. השאלה היא אם אפשר להגיע לתוצאות כאלו בהזנה זולה יותר (בגיל רך לא ניצלו את המרעה כראוי שהינו, כידוע, המזון הזול ביותר).

ב. ההבדלים בהתפתחות הגוף ובסיב הבשר היו קטנים באופן יחסי. העגלים מהטיפוס הכבד היו מפותחים קצת יותר מאלה של הטיפוס הקל, אבל בדרך כלל לא היו הבדלים גדולים בהכנסה. בגידול עגלים לבשר חשוב הקצב המהיר בהתפתחות הגופנית.

תורגם מהולנדית ע"י אריה מנס

מהמחלקה לבקר

De Keur Stamboek N 11, 7 Juni 1956.

ואלו הן תוצאות התפוקה שנתקבלו לאחר השחיטה: 58,5% או 256,5 ק"ג במוצע מעגל מהטיפוס הכבד ו-57,8% או 241,5 ק"ג במוצע מעגל מהטיפוס הקל. אחוזי "בשר משובח" (אחר ריים+שוקיים+גב) לעומת "בשר זול" (החלק הקדמי של הגוף+מהצלעות+מצדי הבטן) היו בשתי הקבוצות שווים — 47,5%. הבדל של 15 ק"ג בתפוקה לעגל או הפרש של 300 פלורין בהכנסה הכוללת של שישה עגלים אינו נחשב בעל ערך ממשי.

לפי המחיר של הבשר וכמויות המזון שניתן במוצע לעגל, הגיעו לחישוב כספי דלהלן:

מחיר העגל בהיוולדו	— 65 פלורין
חלב מלא וחלב רזה	— 145 "
מזון מרכזו	— 215 "
מספוא גס	— 115 "
מרעה	— 40 "
ביטוח ועזרה וטרינרית	— 10 "
ריבית על הון ההשקעה	— 10 "

— 600 פלורין

ההוצאות לרפד התכסו ע"י ההכנסה מהזבל.

בשנים 56—1955 היו מחירי הבשר גבוהים באופן יחסי וכל עגל בגיל של שנה נמכר במשק

על עגלים

חשבתי לכתוב על גידול עגלים לבשר.

אך מתקשה אני לעשות זאת משום מה, ויש ברצוני לשתף אתכם בהרגשתי זו:

קרוב לשנה שאני מטפל בעגלים שלי. הם מחולקים בשלוש מחלקות לפי הגיל. את הקבוצה הבכירה אני מכיר היטב, אפילו את כל אחד ואחד לחוד. ביניהם יש נבונים מאוד, ופחות נבונים, ואפילו טפשים ממש. יש פחדנים ויש החסרים אימון למטפל בהם, ובשוב איפן אינם רוצים להיכנס ל"עול" בזמן האכילה כי אין להם אימון שאחר כך יתירו אותם.

יש אשר אינם סובלים עלבון והכבוד העצמי חשוב להם יותר מהאוכל ועל כן הם אינם ניגשים לאכול עד שאני גוער בהם ולפעמים גם נותן מכה... לאחר שנכנסים, אני מלטף אותם ונותן להם אוכל מהיד ובזה אנו מתפייסים.

יש עגלים שמחים ועליונים ומתעסקים בכל מיני מעשי קונדס. מובן שבמשך הזמן נוצרים יחסים שונים, כי יש אהובים מאוד ויש פחות אהובים בתוך חבורה כל כך מגוונת.

והנה באו ההגים. מובן שהמטבח צריך בשר ומובן גם כן שעל החבורה שלי לתת את "התשובה". פנו אלי ואני אמרתי: בבקשה...

לכאורה הכל שפיר ומובן... והנה אני ממשיך בעבודתי על יד ערימת הזבל ולפני עיני מתגלה עור עגל שלפי הצבעים הכרתי אחד מהחבורה שהיה קרוב לי מאוד, נחמד ושובב ושכל כך נתן אימון בי... הלכתי לדיר להיווכח — ובאמת חסר העגל — זה השפיע עלי מאוד ושקעתי בהרהורים. אך זמן לא

היה לי ושבתי לעבודתי.

עכשיו כשעלה בדעתי לכתוב בנוגע לעגלים שלי במובן המשקי, קשה היה הדבר לעשות.

מובן שנמשיך לגדל עגלים, כי החוש המשקי ודאי יתגבר על ההרגשות.

אבא

(דגניה א')